

GRORUDDAMMEN

FYTOSANERING AV FORURENSEDE MASSER

I den nye Grorudparken utgjør Groruddammen i Alnavassdraget et viktig sentrum, med et naturlig amfi som innbyr til en rekke aktiviteter. I tilknytning til anlegget er det anlagt et prøveprosjekt for naturlig fjerning av forurensning (bl.a. kobber) fra jordmasser på stedet.

SITUASJON

Grorudparken, inkludert Groruddammen, er i dag et viktig område for rekreasjon, og bidrar til bedret mental og fysisk helse for brukerne som går tur, har piknik, og bruker området på andre måter. Dammen og området rundt gir anledning til utvikling, læring og estetiske opplevelser, i tillegg til å spille en viktig rolle for lokal stedsidentitet og profil. For øvrig bidrar området med både støttende og regulerende økosystemtjenester ved å være et levested for biologisk mangfold og fordøyning og rensing av vannet som strømmer gjennom Alnavassdraget.

UTFORDRING

Da dammen skulle anlegges var det en utfordring hva man skulle gjøre med det forurensede

bunnslammet som hadde bygget seg opp over årtier med forurensende avrenning fra riksvei 4.

LØSNING

Løsningen ble å anlegge et prøveprosjekt med å benytte økosystemtjenesten naturlig rensing (fytosanering) i stedet for tradisjonell oppgraving og bortkjøring til deponi. Bunnslam forurenset av kobber og PAH-stoffer ble gravd opp og lagt i en forsøkningskopp hvor man plantet hurtigvoksende vier fra planteslekten Salix. Når de vokser absorberer plantene forurensingen og dermed renses jorden. Buskene kan deretter fjernes og brennes. Dette bidrar til å rense dammen på en enkel og effektiv måte.

FYTOSANERING

(regulerende økosystemtjeneste)

INVESTERING

600 000 kr
Estimert kostnad for fytosanering

TRADISJONELT ALTERNATIV

3 750 000 kr
Estimert kostnad for utgraving, frakt og forsvarlig deponering av masser

RESULTAT

3 150 000 kr
I sparte kostnader

METODE

Alternativ kost
Kostnadene ved å bruke økosystemtjenester sammenliknes med kostnad for tradisjonell løsning

HVA ER URBANE ØKOSYSTEMTJENESTER?

ØKOSYSTEMTJENESTER ER DE TJENESTENE OG GODENE NATUREN PRODUSERER OG SOM ER LIVSNØDVENDIGE FOR OSS MENNESKER

I et bymiljø vil økosystemene utgjøres av en mosaikk av grønne parker, frodige bakgårder, kolonihager, urbane skoger, våtmarker, bekker, elver, innsjøer og gamle trær som bidrar til innbyggernes livskvalitet. I tillegg til dette utgjør de urbane økosystemene viktige leveområder for det rike biologiske mangfoldet vi finner i byen.

Oslo er den kommunen i landet med flest arter; hele 12 009 arter er funnet her, hvorav 1 230 er regnet som truet.

VIKTIGE TJENESTER

Økosystemene forsyner oss med en rekke livsviktige tjenester som vi kaller økosystemtjenester. Disse inkluderer forsyningstjenester som mat, vann og trevirke, regulerende tjenester som flomkontroll, rensing av vann, jord og luft, kulturelle tjenester som rekreasjon og læring, samt støttende tjenester som primærproduksjon og habitat for biologisk mangfold.

Velfungerende økosystemer er derfor essensielle for menneskers fysiske og psykiske helse. Vegetasjonen forbedrer luftkvaliteten ved å fange opp forurensende partikler. Grøntområder gir muligheter for ro og rekreasjon i et urbant miljø med mye larm, samtidig som det stimulerer til fysisk aktivitet. Mange vitenskapelige studier har knyttet tilgangen til grønne områder til stressreduksjon og bedret mental helse.

STORE KONSEKVENSER

Tap av urbane økosystemer og biologisk mangfold vil kunne medføre betydelige kostnader i form av redusert livskvalitet og dårligere helse for innbyggerne. I tillegg reduseres byens attraktivitet for næringsliv og turisme. Økosystemtjenestene som naturen gir, som for eksempel rensing av vann, luft og jord, samt fordøyning av regnvann, kan være kompliserte og kostbare å erstatte, og i visse tilfeller er det helt umulig.

Pollinering og frøspredning

Vannhåndtering

Motvirke erosjon

Lokal klimaregulering

Rensing av vann

Rensing av jord

Rensing av luft

CO₂-opptak og lagring

Støyreduksjon

Matproduksjon

Kunst/leketøy

Friskt vann

Rekreasjon, mental og fysisk helse

Estetikk

Turisme

Utdanning og kognitiv utvikling

Stedsidentitet og kulturarv

Habitat for truede arter

Biologisk mangfold